

Nagyvárad Estilap

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ
(Szerkesztő)

X. évfolyam
21. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDÜS HIRLAPIRODA
Bul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Péntek, 1928. január 27.

Bajok a deviza körül

Amióta a devizaforgalmat korlátozó legújabb rendelet megjelent, a kereskedelmi forgalomban mindenütt a legnagyobb zavar állott be. Napról-napra újabb és újabb panaszok merülnek fel a deviza-ellenőrző bizottságok ellen, amelyek, ugyilátszik túlságosan buzgók és a legszigorúbban értelmezik a szabad forgalmat megakadályozó korlátozásokat. Nemcsak itt Nagyváradon, hanem az egész ország területén, sőt Bukarestben is tele vannak a lapok a deviza-bizottságok elleni panaszokkal. Már önmagában véve lehetetlen és a gyakorlati élettel teljesen ellenkező az a szabály, amely arra kényszeríti az utasokat, hogy minden pénz nélkül utazzanak át a határon. — Mert lejt egyáltalában nem lehet kivinni, valutát pedig csak a devizabizottságok előzetes engedélyével, aminek megszerzése olyan formalitásokhoz van kötve, mintha valami különös kegyért kellene esedezni az utasoknak. Így is több, mint huszonnégy órába kerül az engedély elnyerése. Tessék elképzelni azt a kereskedőt, akinek sürgős üzleti útja van, vagy azt a szerencsétlen magánembert, akit családi okok halaszthatatlanul sürgősen kényszerítenek a külföldre. — Ezek egyáltalában nem utazhatnak, mert pénz nélkül nem visz el senkit a külföldi vonat és máshol igazán nem méltányolják azt a nyomós okot, hogy nálunk a deviza-bizottság még nem határozott a valuták megszerzése ügyében.

De még a rendeleten túl is olyan szigorúságot gyakorolnak a bizottságok, aminek már semmi értelme sincs és ami messze túlhaladja azoknak az intencióit is, akik a rendeletet hozták. Tudunk esetekről, amikor a bizottság egy nászutas párnak megtagadta a valuták beszerzését, azzal az indoklással, hogy erre felé is vannak szép vidékek, semmi szükség nincs tehát arra, hogy román állampolgárok Velencébe utazzanak...

És nem csak az utasokról van szó, hanem az egyszerű áttulásokról is. A deviza-bizottságok maguknak vindikálják a vámőrök hivatását is. — Ha egy kereskedő külföldi hi-

telezőjének számla alapján fizetni akar, a bizottság azt követeli tőle, hogy igazolja, volt-e az áruk importjára behozatali engedélye? Ez már messze túllépi azt a hatáskört, amit az illetékes körök a bizottságok számára kontempláltak. A vámőröknek kötelességük vigyázni arra, hogy tiltott áru ne jöjjön az országba. Ha az áru már itt van, bizonyára tulesett az illetékes hatóságok szemlélén. Aki ilyen behozatali engedélyt követel, az legalább is — laikus és nem akarja megérteni a modern élet követelményeit: a gyorsaságot. Minden szakértő tisztában van azzal, hogy számos árunak behozatali engedélye nem a vidéki importőr-nél, hanem a bukaresti központnál fekszik. Mit csinálnak a vidékiek? Hány deviza-bizottságnál mutassák be és hány alkalommal az egy példányban kiállított és egy kézben levő behozatali engedélyt?

A devizarendelet és a bizottságok tulbuzgósága ellen általános a panasz az egész országban. Értesülésünk szerint az összes kereskedők együttes tiltakozásra készülnek a pénzügyminiszternél és felsorolják a kirívóbb eseteket. Ezekből megtanulhatják azok, akik az íróasztal mellől rendelkeznek, milyen furcsaságokat szül néha az akta, amelynek semmi köze sincs az eleven élethez, a valósághoz...

Zürichi nyitás

BUKARESTI 320.—

Berlin	123.77
New-York	519.20
Budapest	9080.—
Prága	1538.50
Bécs	7320.—
Páris	2041.—
London	2530.87
Milano	2747.75

Váradí árfolyamok

Pengő	28.55
Csehszlovákia	4.84
Dinár	2.95
Schilling	23.—
Márka	38.90
Francia frank	6.45
Svájci frank	31.42
Lira	8.69
Dollár	163.25
Angol font	795.—

Két jelöltje is van a miniszterelnöknek a pénzügyi tárcára

Mi lett a kormány átalakulásából

— Bukaresti tud. táv. —

Azok a bukaresti lapok, amelyek hetek, sőt hónapok óta hasábos cikkeket írtak arról, hogy a kormány át fog alakulni még a parlament megnyitása előtt, — most már sorban vizsgálva a napról-napra szenzációs részleteket vélt tudni a kormány tervezett rekonstrukciójáról, tegnapi számában „Az átalakítás” című cikkét így kezdi:

— Bizonyos, hogy Vintila Bratianu

elhalasztotta a kormány átalakítását akkorra, amikor a kölcsönt és a stabilizációt már megvalósította,

— mert ezeknek a lehetőségében ő még mindig bizik. A miniszterelnök azt hiszi, hogy az átalakulás egyáltalán

nem erősítené meg a kormányt,

sőt csökkentené annak tekintélyét a belföldön, másrészt előmozdítaná azt a diszkreditáló

akciót is, amelyet az ellenzék folytat ellene.

— Egyetlen változás lesz a kormányban — és pedig már a jövő hét elején.

Ezt is az teszi aktuálissá, hogy a miniszterelnök át akarja már adni a pénzügyi tárcát.

Sürgőssé teszi ennek szükségességét — mint Vintila Bratianu környezetében tudni vélik — az a körülmény, hogy

a pénzügyminiszternek külföldre kell utaznia a remélt kölcsön technikai megkötése céljából.

— A miniszterelnök még mindig Victor Antonescu-ra gondol — (aki mostanában tért haza külföldről, ahol a kölcsön ügyében folytatott tárgyalásokat), viszont tudja: milyen ellenszenvvel vették körül a volt párisi követet a liberális pártban és a kamarában. Ezért habozik Vintila Bratianu. Másik jelöltje: Oromolu sem szimpatikusabb a liberális körökben. Így aztán nehéz a választás.

Meghosszabbították az olasz-jugoszláv barátsági szerződést

— Az Estilap eredeti távirata —

Belgrádból jelentik: Az olasz-jugoszláv barátsági szerződés lejártá közeledvén, Marinkovics szerb külügyminiszter és Bodrero belgrádi olasz követ megállapodtak abban, hogy a határidőt egyelőre 1928 július hó 27-ig meghosszabbítják. A megállapodást tegnap délután alá is írták.

Óriási földgázlelet Magyarországon

Budapestről jelentik: Karcag városának határában körülbelül egy év óta végeznek furásokat, mert geológus-szakértők megállapították, hogy ott nagymennyiségű földgáz van. A furási munkálatai sok milliárdnyi magyar koronát emésztett fel, — de az ered-

mény meg is van. Tegnap 642 méteres mélységben rábukkantak a gázra. Ez a földgázkut a legnagyobb Magyarországon. A kut szakszerű megvizsgálását és a kitermelés munkálatait rövidesen megkezdik.

MI VOLT MA ÖTVEN ÉVE

2.

1878. január 26-án:

Az események ugynevezett homlokterébe a háborús hírek állanak. Szenzációs hír Pérából, mely az orosz-török hádjárat végét sejteti. A porta e távirat szerint értesíti a hatalmakat, hogy minden feltétel előtt meghajol: teljesen legyőzöttnek tekinti magát, s az orosz kormányt felszólította az ellenségeskedés megszüntetésére. A fogoly Otmán pasa sebei, — mondja egy párisi hír — már begyógyultak, s megérkezett internáási helyére, Charkovba. Kisérétében van Tevtik basa, s több törzs-tiszt. Ime a legendás hős napja így áldozik le...

Budapestén árvíz van. A Duna kicsapott medréből. A Margitszigetet elborította az ár, mikor a Duna elérte a 18 láb magasságot. Az ár a fák sudaraig ért, számos ültetvényt kimosott a talajból.

A magyar kormány elhatározta, hogy vidéken elmebeteg kórházat épít. Ma értesítette Pozsonyt, hogy a város erre vonatkozó ajánlatát elfogadta, s így az első vidéki kórházat ott létesíti.

Rudolf, Ausztria-Magyarország trónörököse Angliában tartózkodik, s meglátogatta Edinburgot. Hamilton herceg fényes bált adott a főherceg tiszteletére, amelyen megjelentek a legelőkelőbb angol arisztokrata családok. Azt hiszik, hogy a trónörökös angol utazásának politikai okai vannak.

Szerencs mellett Mikó József hentes rablógyilkosságot követett el. Somody csendbiztos embereivel üldözöbe vette. Rejtékhegyéből többször a pandurokra tüzött, de mint-hogy a golyók célt tévesztettek, kétszer magára lőtt, s könnyű sérüléssel megadta magát.

A magyar országgyűlésben Helfy Ignác interpellálta Tisza Kálmánt, mint belügyminisztert a szocialista egyesületek alakítását és gyűléseit megtiltó rendelete miatt.

Dr Személyi Kálmán jogtanár délután a jogakadémián előadást tartott a természetnek az emberi társadalomra való befolyásáról.

A rontói erdőn farkasok támadták meg a káptalan disznónyáját. Érdekes, hogy a támadásra a disznók összeröffenek és elűzték a csikaszokat. — Drágcsékérő pedig az a hír érkezik, hogy két csizmát és abban két lábat találtak. Híre járt, hogy a „talált tárgyakat” a velencei városházára vitték, s az őrlási izgalmat okozott Váradon, nagy tömegek vo-

nultak ki Velencére, ahol a rémtörténetről mit sem tudtak. Kis kimutatás a váradi árkáról:

Egy mázsa burgonya 2 frt. 20 kr., lángriszt 23 frt., fehérkenyér-liszt 21 frt., barna liszt 20 frt., széna fuvarral 2 frt. 40, szalma fuvarral 1 frt. 20, egy

kőbméter tűzifa bükk 3 frt. 50 kr., tölgy 3 frt., cser 4 frt. Egy kiló marhahús 44 kr., egy liter óbor 30 kr., ujbör 24 kr., egy liter szesz 32 kr., 1 pár fejőstehén 160 frt., 1 drb. 150 kilós vágó tehén 175 frt., 1 drb. hízott sertés 47 frt. 50 kr., 1 drb. igásló 75 frt.

Fráter Lóránt az érsemjéni nótás földesur Amerikában

— Saját tudósítónktól —

Fráter Lóránt érsemjéni földbirtokos valamikor egyik leghíresebb huszára volt a monarchiának. A dailás kapitány a boldog békeidőkben, mint kiválóan tehetséges nótaköltő és virtuóz hegedűs páratlan népszerű volt. Gyönyörű nótáit mindenütt énekeltek, s valósággal elgyújtotta az országot híres dala: Tele van a város akácia virággal...

A huszárkapitány még végigverekedte a háborút, azután visszavonult bihari birtokára, ahol pompásan gazdálkodott és csodás emlékeinek meleg fényében álmodta szebbnél-szebb dalait. Mikor azután régi barátja, Farkas Imre megírta életének egyes motívumai-ból a Nótás kapitányt, az újabb idők egyik legnagyobb sikertű magyar operettjét, Fráter Lóránt szívében kitereljesedtek az utászünető vágyak... Egyszer csak bucsut mondott a gazdaságnak és elment a nótás élet centrumába, az ősi kuria finom csöndjéből Budapest nagyvárosi lármájába. — Átadta magát teljesen lelke igazi értékének, ami életének értelme: a zenének. Testestül-lelkeztül muzsikus lett. Koncertezett és dalokat költött, sőt operettet is írt és szerepelt, szerepelt. Magával ragadta a mondain élet.

Nemrég pedig Fráter Lóránt több hangversenyre Amerikába szerződették. A híres

huszárkapitány megérkezett Newyorkba, s mint Göndör Ferenc kitűnő amerikai magyar lapján, az Emberben olvasuk, január 22-én tartotta első koncertjét a Mecca temp. e nagy színháztermében, 133 West 55 th Street.

Fráter Lóránt, akinek hangversenye iránt a magyarság körében rendkívüli érdeklődés nyilvánult, gyönyörű magyar dalképek során mutatkozott be Amerikának.

Az estély programját Tiszaparti szerenádnek nevezték. — Fráter Lóránton kívül a műsoron Köszegi Teréz, a m. kir. Operaház énekesnője szerepelt, aki a költő dalait interpretálta, Fráter énekszámait pedig a híres Berkes Béla cigánybandája kísérte, mely egyúttal több hónapos szereplés után ezen az estén bucsuzott Amerikától. Ezen kívül a dalestélyen több művész szerepelt. Az előadás sikeréről még hír nem érkezett.

FACSILLÁROK

a legszebb és a legmodernebb kivitelben készülnek a

„LEMNIA“

faárúzem Caragiale (Nyárfa)-u. 10. szám

Ugyanott mindenféle ésszerű és kaptafamunka randkivül jutányos áron megrendelhető

Szenzációs!

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtökön: Román előadás, Vasárnap délután 4 órakor, Ügyvéd és férje, vigjáték ujdonság, mérsékelt helyárakkal, Sorozat szám 33.

Vasárnap este fél 9 órakor: Templom egere, vigjáték ujdonság negyedszer. Sorozat szám 34.

— Ügyvéd és férje, mérsékelt helyárakkal. Az idei szezon egyik legmulattatóbb és legkedvesebb meséjű vigjáték ujdonsága lesz műsoron vasárnap délután 4 órai kezdettel, mérsékelt helyárakkal. A címszerepet most is Kaszab Anna játssza.

— A Templom egere. Óriási sikeres volt az eddigi előadásokon Fodor László szellemes és mulattató vigjátékának. Az a bájos mese, amelyet Fodor László, az ügyes gépirőleány köré szőtt, a közönség tetszésével találkozott s élvezte ennek a darabnak minden szellemes fordulatát. A Templom egere vasárnap este is műsoron lesz, amikor az eddigi előadás sikerei fogak újra meglevenedni. A címszerepet ezúttal is Gál Piri játssza, míg a másik női szerep a Kertész Manci kezében van. Réz! vesznek még a Templom egere előadásában Bereng Béla, Horváth László, Inke Gyula, Kovács Imre, Kornai Sándor. A Templom egere vasárnapi előadására jegyet mindenki jóelőre igyekezzék biztosítani és ne mulassza el senki megnézni az idei szezonnak ezt a szenzációs s mulattató vigjátékát.

— A színház legközelebbi ujdonságai. Már most jelazzuk, hogy a színházban közelebből szenzációs ujdonságok kerülnek bemutatásra. A legközelebbi új darabok lesznek: Mersze-e Mary, a Macska és a Levél. Mind a három darab szenzációs ujdonság s a közönség figyelmét már előre felhívjuk ezekre.

Mozgószínházak műsora

Heyman-Szinkör

Holnap utoljára
5, 7 és 9 órakor

Mi is hál a házasság?...

Az UFA filmgyár egyik legnagyobb alkotása
9 felvonásban

Alfred Abel Paul Richter
Verebes Ernő

Holnaptól kezdődőleg

Világ bajnok

Olga Tschekowa, Xenia Desni

Apollo-Filmszínház

Ma, csütörtökön 5, 7 és 9 órakor

A szél zsákmánya

Legalmas kalandtörténet
8 felvonásban

A főszerepekben: Charles Vanel,
Sandra Milovanoff

Harc a levegőben.
Legalmas autóbajsz

Jön

Svengáli

Paul Wegener legnagyobb
alkotása

Jön

Filmpalace Sas-palota

Ma 5, 7 és 9 órakor
megkezdjük a nagy filmek
sorozatát

Játékosnő

Eszterházy Agnes grófnő, Harry
Liedtke és Jack Trevor

Előzőleg a legjobb Filmpalace
híradó

Szombaton először

A leánykereskedők kormoiban

Rudolf Klein Rogge
és Mary Kid

Oroszország hogyan fest a mentő-szolgálat a szovjeturalom alatt

(A Nagyvárad Estilap berlini tudósítójától.) Oroszország legtöbb városában nincs mentőegyesület. Hogy tehát mégis segíteni lehessen azokon, akiknek gyors orvosi segítségre van szükségük, a szovjetkormány minden nagyobb városában külön orvosi állomásokat létesített, ahol állandóan több orvos tartózkodik. Ha telefonon orvost kérnek, valamelyikük azonnal a beteghez megy. Ez így nagyon szépen hangzik, tetszetősnek látszik, ámde a gyakorlatban minden értéke elvesz, mert tönkreteszi a szovjeturalom által uraltuk mézeshegyekben annyira szidott, a gyakorlatban pedig azóta minden téren teljes erővel érvényesülő és széles körben szétterpeszkedő bürokratizmus. Mennyire igaz ez, bizonyítja a bolsevista szakszervezetek központi bizottsága Trud című lapjának következő elbeszélése:

— Moszkvában történt, a Malaja Dimitrovka 23. számú házban, amelynek két bejárata van, egyik az imént említett utcában, a másik pedig a Pimenovszky-utcában. Ebből a házból orvost kérnek.

— Orvosi állomás? Igen? Legyen szíves a Malaja Dimitrovka 23. számú házba orvost küldeni.

— Rossz helyen kereskedik. A Szedovo-Karetnaja-utca állomásával beszél, holott a Tverszkaja-uton levő állomást kell kérnie.

— Köszönöm... Halló!... A Tverszkaja állomás... Kérem küldjenek hamar orvost a Malaja Dimitrovka 23. sz. házba.

— Hová?... Halló!... A Malaja Dimitrovka?... Hol van a kapu?

— Két kapu van; egyik a Malaja Dimitrovkán, a másik a Pimenovszky-utcában.

— Akkor nagyon sajnálom... mert a Petrovskaja-állomástól kell orvost kérnie.

— Miért? Nekem azt mondták, hogy a Tverszkaja állomáshoz tartozom.

— A Tverszkaja-állomás csak akkor küld orvost oda, ha a bejárat a Pimenovszky-utcában van.

De különben is, ne zavarjon bennünket, nincs időnk, hogy sokáig tárgyaljunk magával telefonon.

Megye a dolog tovább a maga rendjén.

— Halló!... A Petrovskaja-állomás?... Igen?... Kérem küldjenek ki orvost a Malaja Dimitrovka 23. számú házba.

— Hogy mondja?... Huszonhárom?... Melyik utcában van a bejárás?

— A Malaja Dimitrovkán és a Pimenovszky-utcában.

— Ugy! És a maga lakásához melyik bejárás esik közelebb?

— A Malaja Dimitrovkán levő... Azon a kapun jut el legközelebb hozzánk.

— Rendben van. Majd küldünk orvost.

Jó hosszú várakozás után végre orvosi segítséget kapott a beteg.

Sokkal rosszabbul járt az a beteg, aki ugyanama ház egy másik lakásában lakott, de ez a lakás a másik kapuhoz volt közelebb. Ennek az esete így történt:

— Halló! A Tverszkaja-állomás? Kérem, miért nem jött még most sem az orvos, akit már olyan régen kiküldtek?

— Tessék csak várni, mindjárt látána nézünk.

— Kis idő múlva:
— Hát kérem, az orvost kiküldtük, de nem tudott magukhoz bejutni, mert zárva volt a kapu a Pimenovszky-utcában.
— Borzasztó, borzasztó... Ha

ez a kapu zárva volt, bejöhettek volna a Malaja Dimitrovka kapun. Még egy percig sem tart az utódáig... Ezt csak megtehettem volna az orvos...
— Ehhez maga nem ért, de kü-

lönben is téved. Ha a Malaja Dimitrovka-utcában van a kapu, akkor a Petrovskaja-állomástól kell orvost kérnie. A mi orvosunk nem köteles a Malaja Dimitrovka-utca-ba menni.

AZ ESTILAP RAZZIA-RIPORTJÁNAK SIKERE

Három szerencsétlenül már segít a társadalom
— Herczegh Gyula, a razzian talált egykori kereskedő, Ady Endre társaságába járt hajdanában

A „Nagyvárad Estilapnak” a szombat éjszakai razziaról szóló riportja városszerte mély benyomást keltett. A szörnyű, nedves, dohos levegőjű odubán tett látogatásunk során különösen három jobb sorsot érdemlő szerencsétlen emberre, — köztük Herczegh Gyula egykori kereskedőre — hívtuk föl a társadalom figyelmét. És az ezernyi gond alatt görnyedő polgárság, amely mindenkor ott van, ha adni kell, most sem csukta össze kezét. Mellékes volt, hogy románok, vagy magyarok, keresztények, vagy zsidók: látatlanul nyújtotta ki kezét a társadalom e szenvedők után. Semmi sem jellemzőbb, mint az, hogy az adományozók sorát, — mint tegnap megírtuk — egy névtelen, nemesszívű ember nyitotta meg. Őt követte a sorban Rein Jenő, a nagyvárad kávé és a kör egyre szélesedik:

Herczegh Gyula volt kereskedő megmentése érdekében az Estilap közleménye nyomán a Kereskedelmi Csarnok elnöksége értekezletet tart.

Szebb dokumentumra igazán nincs szükség Várad áldozatkészségének.

Tegnap délelőtt különben szerkesztőségünk címére a következő levél érkezett:

— Visszatérve a Nagyvárad Estilap folyó hó 24-iki számában megjelent „Razzia” cikkére, csatolva talál Herczegh Gyula nevű egyén részére 1000 azaz Egezer lejt, azon célból, hogy őt egyelőre a leírt nyomorból kisegíthessük. Nagyon szeretném, ha lehetne részére egy kis trafikot vagy sóárudát nyitni. Ezen célra is számíthat majd nálam ezer lejre.

— Ugyanabban a cikkben jelzett lábnélküli nőnek és tüdővésztes leánynak 200—200 lejt küldtem és úgy egyiknek, mint a másiknak havi 200 lejt segélyt biztosítottam.

— Kérem ezen eljárásomat a nyilvánosságtól megóvni. Vagyok teljes tisztelettel

(Aláírás.)

Szengeli!

Az adományozó óhajához híven nevét nem publikáljuk. Az fölösleges is. Hiszen mi nagyon jól tudjuk, hogy nincs az a jótékony célú mozgalom, amely-

Herczegh Gyula a szerkesztőségben

Kevéssel hat óra után félénk kopogtatás a redakció ajtaján. Tudtuk ki jön hozzánk; vártunk rá, elébesítettünk. Arca sápadt, szeme fénytelen, keze remeg az izgalomtól. Félsgesen lép beljebb. Szemben ül velünk és néhány szóval közöljük vele, hogy szombat éjszaka óta mi történt:

— Tudok már mindent — mondja remegő hangon. Mindent tudok... hajtja meg fejét...

Már szombaton az első találkozásnál tudtam... sejtettem... hogy megmentenek... hogy kiszabadítsanak ebből a feneketlen mélységből. Ember vagyok és így nem tudom érzékeltetni mélységes hálámat az Estilappal. És amikor ma kezembe vettem a lapot és elolvastam a cikket, az örömtől és az izgalomtól hirtelen elsötétült előttem minden:

— Istenem, — hát mégsem kell elpusztulnom — kiáltottam fel!

Hogyan jutott el idáig?

Szegény Herczegh Gyula, könynyekig megható szavakkal mondja el köszönetet, majd megkérjük, mondja el tragédiáját:

— Ekkora öröm után — kezdi — alig bírok magamhoz térni. — Még most is azt hiszem, hogy valami szép álmom az egész. Hiszen valaha én sem gondoltam, hogy idejűtok. Nem ittam, nem kártyáztam. A tragédiám ott kezdődött, még huszonhat évvel ezelőtt, amikor a Kuncz-féle üzletet átvetttem. Mintha megsejtetem volna a sorsomat, idegenkedtem tőle. Nem akartam átvenni, mert mostohaapám, egy volt városi főtisztviselő ugyanakkor egy lemondó levelet íratott alá: lemondarott az anyai örökségemről. Az üzlethez nem volt semmi kedvem. Annak idején sokat is költöttem, de meg az üzlet sem ment jól. Nyolc hónap múlva aztán csődöt kértem magam ellen.

— Akkor Debrecenbe mentem át, ahol üzlethezető lettem. Közben feleségemtől elváltam és újból megnősültem. Egy nyírbalkányi özvegyet vettem el, akinek üzlete volt. Eladtunk mindent és visszatértünk Váradra. Alkikor lettem a Strohmayr társa. Úgy egyeztünk meg, hogy miután én már csődben voltam, a pénz a feleségem nevére szerepelt. Mivel a

ből ki ne venné a maga részét, de neve csak a legkritikább esetben szerepel a nyilvánosság előtt.

— Most itt vagyok Önöknél. Kérdezzenek, válaszolok és úgy fogok cselekedni, ahogyan jónak látják.

Először is az ezer lejt nyújtjuk át a szegény embernek. Amelyről a következő sorokat állítja ki:

Elismerem,

hogy a Nagyvárad Estilap után a nemesszívű névtelen adományozótól ezer lejt a mai napon hálás köszönettel felvettem.

Nagyvárad, 1928. január 25.

Herczegh Gyula.

Közben telefonon felhívjuk Rein Jenő, Elite-kávést, aki az Estilap után ismét kérte közölni a redakcióban levő Herczeggel, hogy ma, csütörtökön délelőtt egy órakor jelentkezzen nála, hogy állását elfoglalhassa.

vagyon ugyanis az övé volt, belenyugodtam. Nekem nem is kellett az üzletem lennem. Részesedést kaptam; havi 250 forintot. Én Czillérnél, (még akkor a Waislovich-házban volt az üzlete), dolgoztam. Havi száz forint volt a fizetésem.

— Feleségemmel a legnagyobb egyetértésben éltünk egészen addig, amíg az anyósom nem költözött hozzánk. Attól kezdve nem volt meg a nyugalmam. Nem bírtam a sok háboruszkodást és egy napon elmentem hazulról. Évek múlva tértem vissza, de akkor már a feleségem nem volt itt. Mindent eladott és elment Váradról.

— Itt maradtam minden nélkül. Betegeskedtem, meggyógyultam. Dolgoztam, amíg tudtam.

— De hogy jutott idáig? — szakitjuk félbe.

— Nem tudom, magam sem tudom megmagyarázni. És különösen egy év óta szenvedek, nélkülözök nagyon. Pedig valaha csak uri társaságba jártam. Ady Endrével is sokszor voltam együtt. — Rienzi Mariskának udvaroltam egy időben.

— De hol vannak azok a gondtalan, szép napok... Ma már csak az emlékezés maradt meg nekem.

Elfárad... lehorgasztja a fejét

és látszik az arcán, hogy pihenni szeretne. Nagyon megviselte az élet ezt a boldogtalan, szegény embert, akit talán... hisszük, hogy sikerült megmenteni...

B. J.

Az egyik nyomortanyán két év óta szünlődő, mindkét lábán amputált Váradi Margit részére a Boray nővérek 200 lejt küldtek a szerkesztőségbe. Az adományt még ma eljuttatjuk a szegény leánynak és a további adományokat az Estilap kiadónivala, a Hegedüs hírlapiroda útján úgy Herczeg Gyula, mint Váradi Margit részére szívesen továbbítjuk.

Külföldi krilikák a Svengaliról

Csodálatos, hogy ebben a filmsüvet szegény világban a Trilby-téma oly sokáig kihasználhatatlanul maradhatott. Lehet, hogy Svengali ézbontóan fantasztikus alakja megtestesítésére nem találnak alkalmas színészt. A Terra most ezt választotta új, nagy filmjének témájául és sikerült neki a legjobb Svengali alakítót, Paul Wegener e szerep meglátszására megnyernie. (Lichtbildbühne.)

A Trilby alakjának megrajzolása, amint azt Max Glass csinálja, egy ügyes psychológus kezére vall, aki tudja, hogyan és mivel lehet a közönségre hatni. (8 Uhr Abendblatt.)

Paul Wegener alakítása kitűnő és a benne megtestesülő démonosság kézzelfogható. — (Palmann.)

Sulyos, nehéz hangulatok mellett itt van a vidám is; könnyed bohéme hangulat, a bűn göze mellett; csinos női lábak a pupos mellett; félmegtelen modell pikantériák a szűzi ártatlanság mellett. (Filmkurier.)

Világba jnók!

Női, férfi lehérművek, költő kábatok, harisnyák, csipkék, nyakkendők, zsebkendők, pipere cikkek

minden elfogadható áron elárulhatók

IRIS-Áruház

Sas-palota
volt Sas-kávéház bejárat

376

3 ismeri szó:
Ernyő
Klub-mű
vegyen Köröspart

SPORT

A Törekvés birkozói az aradi AMTE vándordíjas versenyén

Az aradi MTE harmadszori kiírásban rendezte országos birkozó versenyét a bronz ember vándordíjért.

A Törekvés birkozói is résztvettek a versenyen és nagyon kevés hiba volt, hogy elhozza a vándordíjat, ami főleg azon múlt, hogy csak Amte, Tolay, Törekvés voltak komoly ellenfelek, míg a többi egyesület csak egy-két versenyzőt indított, akik nem szóltak be a versenybe.

Rendkívül érdekes volt a három vezető egyesület versengése a körmérkőzésben, a ponteredményért. Már-már úgy volt, hogy a Tolay újra, harmadszor és véglegesen megnyeri az országos vándordíjat, a Bodó (Törekvés), Petrilla (Amte) mérkőzés volt a döntő és az utolsó pillanatban már csak két-három másodperc hiányzott: Bodó visszalépett, mert erre kényszerítve érezte magát.

s így Petrilla (Amte) nyerte a Bodó feletti győzelemmel 1 pont többlettel az Amte részére a vándordíjat. Ennek általános sportszemponthból is örvendünk, mert még néhány évig rivalizálhatnak birkozóink a rendkívüli értékes vándordíjért.

A Törekvés 4 birkozót küldött át Mansberger Gueztáv vezetésével. Lég A-ban második Klein Sándor, Lég B-ben harmadik Mansberger Géza, (aki ellen egész kampány szerveződött.) Péchelysúlyban első volt Lévy József, míg a Közép A-ban Bodó Ferenc nyertek helyezést. A Törekvés 12 pontot szerzett így. Hat induló elhozta volna a vándordíjat. A Törekvés most nagy elannal készül egy nagyszabású nemzetközi birkozóversenyre, hogy a birkozó-sport híveinek újabb sportszórákozást nyújtson.

Nagyvárad urileány sikere a budapesti törvívó-versenyen

A közelmúlt napokban tartották meg Budapesten az idei év legnagyobb női vívóversenyét. Ezt a versenyt az amszterdami olimpiász próbaversenyének leklarálták s a küzdelemben részt vett a pesti vívó gárdának valamennyi számottevő tagja.

Ezen a nagyszabású versenyen nyugodt, biztos, technikájával élénk feltűnést keltett Havas Zsuzsi nagyvárad urileány, aki több kiemelkedő ellenfelével szemben fölényes győzelmeket aratott.

Havas Zsuzsit Nagyvárad társadalmában sokan jól ismerik. Vívó karrierjét alig néhány év előtt itt kezdte.

Havas Zsuzsi későbbi szerepléséhez sok reményt fűznek s kétségtelen, hogy pár év alatt a női vívók legkiválóbbjai közt fogunk nevével találkozni.

KERÜLETI SPORTSZÖVETSÉG GYÜLÉSE

Kaptuk a következő meghívót.

A Nagyvárad Kerületi Sport Szövetség 1928. február 26-án, vasárnap délelőtti 10 órai kezdettel tartja rendes évi közgyűlését a megyei prefektúra épület kisközségi termében, melyre az alapszabályzatok 42. paragrafusa értelmében a kerülethez tartozó összes sportegyesületek delegáltjai meghívottak.

Napirend: 1. A kerületi Sportszövetség jelentése az elmúlt sportévről. 2. Pénztárnoki jelentés és az 1928. évi költségvetés jóváhagyása. 3. A számvizsgálók és ellenőrök jelentése. 4. Pénzügyi jelentések jóváhagyása és a felmentvény megadása. 5. Az igazgatótanács választandó tagjainak megvá-

lasztása. 6. A számvizsgálók választása. 7. A pénzügyi és fegyelmi bizottságok megválasztása. 8. A speciális sport aloszályok elnökeinek megválasztása. 9. Egyéni indítványok. Nagyvárad, 1928. január 23. Comitetul Regional al FSSR. Oradea.

○ A Törekvés ping-pong szakosztálya kellemes új helyiséget kapott. Leitner Ferenc, a Kék Macska tulajdonosa adott világos, kellemes helyiséget a ping-pong játékosok számára és a játékosok szorgalmasan treniroznak, készülnek a versenyekre, hogy a lehető legjobb eredményeket tudják biztosítani. Komoly ellenfelei lehessenek a Nac ping-pong gárdájának. A Törekvés ping-pong osztálya szerdán délután 2 órakor ülést tart, melyre a tagokat ezúton is meghívja. A szakosztály folytatja a megkezdett házi versenyt is és ezúton is felhívja a tagok figyelmét a versenyen való részvételre s a kötelező mérkőzések lejátszására.

○ A Törekvés választmányi ülése 12-én, vasárnap délelőtti 9 órakor lesz a Kékmacska külön helyiségében, melyen a február 12-én tartandó közgyűlés előkészítését és az új tisztikar megválasztásának ügyeit tárgyalják meg. Ezúton is meghívja a Törekvés a választmányi tagokat.

○ Mezei futóversenyt rendez a Nac vasárnap délután. Biztos forrásból szerzett értesülésünk alapján közölhetjük, hogy a Nagyvárad Atlétikai Club, — amennyiben az idő némileg megváltozik — mezei futóversenyt rendez. Táv: a Károly pályáról Püspökiig és vissza.

○ Még nem fejeződött be a fedett teniszpálya verseny. A napokban vette kezdetét Nagyvárad első fedett teniszpálya versenye. Miután még sok mérkőzés van hátra, a verseny állásáról nem lehet tiszta képet alkotni, de valószínűleg szombat számunkban már lekörözhetjük a részletes eredményeket.

Svengali!

MOZI

A FILMPALACE MÜSORA:

Csütörtök 5, 7 és 9 órakor: „Játékosnő”. Eszterházy Agnes grófnő, Harry Liedtke és Jack Trevor ságerfilmje. Péntek: „Játékosnő”. Szombat: a „Leánykereskedők karmaiban.” Rudolf Klein Rogge és Mary Kid.

AZ APOLLÓ FILMSZÍNHÁZ MÜSORA:

Csütörtök 5, 7 és 9 órakor: A Szel zsákmánya. Péntek: utóháza! A „Szel zsákmánya”. Szombat: Premier! Svengali. Paul Wegener leghatalmasabb alakítása. Vasárnap d. e. 11 órakor: Szenzációs kettős matiné műsor: Tiltott boldogság. Válgunk el. Vasárnap délután 3, 5, 7 és 9 órakor: Svengali.

Heyman szinkör

Csütörtök 5, 7 és 9 órakor: Mi is hát a házasság??? Péntek 5, 7 és 9 órakor premier: A világba jnók. Főszerepben: Olga Tschechowa, Xenia Desay. Monopol Pán Superfilm. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Világba jnók. Vasárnap délelőtti 11 órakor sláger matiné: Az ismeretlen katona. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Világba jnók.

ELYSÉE PALOTA MÜSORA (Katholikus Körben.)

Csütörtök: Chang. Jön: a Heidelbergben vesztettem el a szívemet. Énekes filmoperett, eredeti ének és zenekísérettel.

Mi is hát a házasság?

A legnagyobb siker
A legszebb téma
A leghíresebb szereplők

Mechanikai munka

preciz készítését és
motorkerékpárok
javítását
legolcsóbban vállalom

Bedekovich

Oradea
Iosif Vulcan (Nagy Sándor)
utca 17.

Törvényszéki folyosó

*

A törvényszék folyosóján leg-
több a falusi. A hét akármelyik
napján csoportokba verődve vára-
koznak a tárgyaló ternek ajtó-
előtt. Vajon mit pörölnek annyit?
Miért van annyi bajuk egymással,
hogy rögtön törvénykezésbe siet-
nek. Örökség, válás, adásvételi
szerződés, egy mesgyével arrább
szántott a szomszéd, mindmegany-
nyi téma a bíróság számára. A
magyar parasztság azonban, mint-
ha megértik volna, kevesebb a
kódmón, mint a szumán. Ami fő-
képp annak is betudható, hogy a
nagyváradj törvényszék hinter-
térjén ma nagyobb részt a román-
ok lakta vidékek. A magyar Ér-
meliket Szatmárhoz csatolták.

Egy idősebb asszonyság, karján
fontott kosár, a kosárban egy napi
elemőzsia, ünneplőbe, fekete ken-
doban, ugyancsak tárgyal egy bá-
rányborsüveges, csizmas atyafival.
A társalkodásban résztvesz, egy-
előre csak, mint hallgató, egy
csödes harmadik is.

— Nézze csak kéiméd, azt mon-
dom én, ne folytassuk mi a pört,
ugyse lesz abból csak az ügyvéd-
nek haszna.

— Amit mondtam, mondtam,
feleli a férfi.

— Hát azt nem mondja pedig a
teljes valóságot, mert otthon nem
járt kend semmennyit se.

— Mán azt ne mondja, — foly-
tatja az ember, — azt mondtam
én, hogy az ötezeret azt adom.

— Hát aztán azt hiszi lelkem,
hogy többet kérak én akár egy
fillérrel is. Mert csak számítsa
csak ki: a fuvar háromszor ki-
meg be, az ügyi hatszáz pengő.
Az orvos kétszáz ötezer, a pali-
kusnak mán adtam ezernyőcszár-
zat, oszt még mindig kér hetet,
nem elig vót annak az is. Mán-e
maga mennyi is? Számíja csak.

A harmadik ember, a nem érde-
kelt számol:

— Összevesséssel e mán nyőcezer
meg egy száz.

Diadalmasan felkiált az asz-
zony:

— Hát megmondtam-i, hogy ki
van bantig ki van. Nem kirek én
többet, csak a mi vót, én mon-
dom szomszéd, haggyuk a törvint,
nem olyan most a törvint se, a mi
vót, csak huzik meg vonják, ki-
nek a haszna, ügyvédek töti az
ember a pizt, aszondom én, egyez-
zünk meg, oszt kisz, a jó Isten
mán ugyse támasztja fel ütél.

"A szomszéd elnéz a süveg alatt,
megkérdi aztán:

— Szóval mennyi is, 8100? Az
se tíz ezer.

— Nem a, mondja az asszony-
ság, hozzá van még nyőc, mert
annyiba vót a temetés. Mondom,
hogy nem kirek én többet, hát
lól van no, nyőcezerkilencszáz
pengő, osztán minék is harag, nem
kivánhatja el, hogy én fizessen.

Már csak kíváncsi lettem, mi-
ről is lehet itt szó.

Azt mondja a néni:

— A szomszéd fia megszurta a
tíjamat oszt meghótt.

(bárd.)

Világabajnok!

HEYMAN SZINKÖR
„Vasárnapi matinéjaAz ismeretlen
katonaVeszélyben van a német
birodalom demokráciájaBeszélgetés Hellpach dr.-ral, Baden állam volt
elnökével

(A Nagyváradj Estilap bécsi
szerkesztőségétől.) A német
birodalmi demokrata párt
egyik legjelentékenyebb ve-
zére, Willy Hellpach egye-
temi tanár, Baden állam volt
elnöke, aki a legutóbbi biro-
dalmi elnökválasztáson a de-
mokrata párt jelöltjeként Hin-
denburg ellenfele volt, néhány
nap óta Bécsben tartózkodik,
ahol több előadást tartott szo-
ciológiai kérdésekről. Hell-
pach dr. ugyanis nemcsak po-
litikus, hanem bölcsész és az
orvostudományok doktora is.
Alkalmunk volt beszélgetést
folytatni a kiváló német po-
litikussal, aki a következő ér-
dekes kijelentéseket tette a
német birodalom belpolitikai
helyzetéről:

— A német demokráciát be-
lülről nagy veszély fenyegeti.
A köztársaság nincs veszély-
ben, a monarchista mozgalmak
idejüket multák.

A köztársaság belátható
időre biztosítva van.

A demokráciát sem puccsok és
felkelések fenyegetik. Ettől
nem kell tartani sem jobbról,
sem balról.

Veszélyeztetve látom azon-
ban a demokráciát az alkot-
mányos fejlődés után.

A nagytőke elsősorban a ne-
hézipar és a romantikus esz-
méktől fűtött új nemzedék egy
nagy része azok az erők, ame-
lyek veszélyeztetik a német
demokráciát.

Erőszakos fascizmus és bol-
sevizmus azonban Németor-
szágban lehetetlen.

(Elnök urat a parlamentáris-
mus ellenfelének tartják!) —
jegyeztük meg.

— Ez nem felel meg a való-
ságnak, azért, mert bírálom a
parlamentarizmust, még nem
vagyok ellensége a rendszer-
nek. Ellenkezőleg, a parlamen-
tet szükségesnek, nélkülözhe-
tetlennek tartom. A demokrá-
ciának azonban nemcsak a
parlament az egyetlen meg-
nyilvánulása. Az a kívánság,
hogy a vezető férfiak a par-
lamentből kerüljenek ki, joga-
sultatlan. A kormányt alkotó
kormányfőnek szabad kezét
kell adni munkatársainak meg-
választására. Híve vagyok an-
nak is, hogy a fontosabb kér-
désekből népszavazás dönt-
sön. A népszavazás Németor-
szágban igen bevált, ezt az
eddig eseteknél, a birodalmi
elnök megválasztásából és a
detronizált fejedelmek végki-
elégítéséből láthatjuk.

(Mi a véleménye elnök ur-
nak Ausztria csatlakozásáról?)

— Miután Ausztria az össze-
omlás után elmulasztotta a Né-
metországhoz való csatlako-

zás végrehajtását, nézetem
szerint

belátható időn belül aligha
kerülhet erre sor.

En a kérdést történelmi folya-
matnak tekintem, előbb a két
államnak össze kell fognia az
élet minden terén és azután az
egység megvalósítása már csu-
pán formalitás, amelyet nem
akadályozhat meg senki. Ezzel
szemben Ausztria csatlakozá-
sát más államhoz, vagy cso-
porthoz lehetetlennek tar-
tom és

számomra egy dunai konfö-
deráció is köptelenség.

A német egység megvalósi-
tása nélkül az európai egység
sem valósulhat meg. Pán-
Európának ellenfele vagyok,
mivel ez lényegében a francia
hegemónia megvalósulását je-
lentené. Európa jövője legfon-
tosabb problémájaként a nagy
német birodalomnak Orosz-
szággal és a közben levő szláv
államokkal való meg egyezését
látom. Ez fogja meghatározni
Európa fejlődésének további
irányát.

Megkezdjük a nagy filmek
sorozatát

A játékosnő

című filmmel

Eszterházy Ágnes grófnő, Harry
Liedke és Jack Trevorral
Még ma és holnap látható a

Filmpalaceban

Folytatjuk a nagy filmek sorozatát

A leánykereskedők
karmalban

című filmmel

Főszerepben:
Rudolf Klein Rogge és Mary Kid
Bukarest, Budapest, Bécs, Athén
és konstantinápolyi felvételek

* A szél zsákmánya — a
legérdeklőbb filmtéma —
az Apollóban.

Február 6., 7. és 8-án
vonulnak be az újoncok
(Művelmény)

Köztudomásra hozzuk, hogy
az 1928. évi korosztályba tar-
tozó ifjak bevonulása és elosz-
tása (incorporare) folyó évi
február 6—7 és 8-án lesz.

Ennélfogva a nagyváradj
hadkiegészítő parancsnokság-
nál (Aradi)-ut, jelentkezők
kell mindazoknak az 1906-ban
született ifjaknak, akiket kato-
nai szolgálatra alkalmasnak
találtak, valamint az 1905,
1904, 1903, 1902, 1901, 1900 és
1899 évben született ifjaknak is
akiket az 1928-as éjjáráttal
1927 március—június hónapok
folyamán soroztak s alkalmas-

Holnap
Világabajnok
Olga Tschechowa, Xenia Desni

Vasárnap lesz
a munkásság
Ady-ünnepe

Nemcsak a munkásság, hanem a
város polgári társadalmá is nagy
érdeklődéssel tekinti a szociáldé-
mokrata munkásság vasárnapi
Ady-matinéja elé. A költő halála-
nak kilencedik évfordulója alká-
lom arra, hogy Ady szelleme előtt
a haladó magyarság lerője tiszte-
letadását.

A vasárnapi Ady-ünnep rende-
zése kiváló gonddal egy állitot-
ta össze a színházi matiné műso-
rát, hogy abból Ady szelleme
nagyszerűen kidomborodjék.

A részletes műsor a következő:

1. a) Kirchner: Jelige; b) Csiz-
madia-Grieg: Új föld felé... Ne-
worál István zenetanár zongora-
kísérete mellett előadja a Guten-
berg Dalkör.

2. Ady Endréről előadást tarti:
Dr. Böszörményi Emil.

3. Ady-Reinitz: a) A Tiszapár-
ton; b) Héjánász az Avaron. Ének-
li: Anné Ödön.

4. Ady Endre: a) Délbáb üze-
nete, b) Vörös nap, c) Proletár fia
verse. Előadja: Kohn Béla.

5. Ady-Reinitz: a) Lelkek a
pányván, b) Zozó levele. Énekli:
Haláti Böske.

6. Ady Endre: a) Vér és arany,
b) A legszentebb csók, c) Az utca
éneke, d) Őszi rózsák. Szavaltja:
Demkő Böske.

Ady-Kerner: Csak Máté föld-
jén... Előadja a Gutenberg Dai-
kör.

8. Ady Endre: A Műhely, rövid
szinkép 1 felvonásban. Rendező:
Losonczy Gábor. Személyek: Anné
Ödön, Grünwald Sándor, Ritten-
binder József, Csengeri Sándor,
Crovattó Antal, Kandó János,
Papp János, Haláti Böske, Papp
István, Szabó István.

A matiné kezdete vasárnap dél-
előtt fél 11 óra a városi színház-
ban. Belépti díj nincs. A műsor ára
20 lei.

A VÉGZETES KASTÉLY

— A Nagyváradi Estilap regénye —

(75)

IRTA: MABEL WAGNALLS

— Mi történt hát? Semmiről sem hallottam.

— Eh bien, rosszabb hírt nem mondhatnék! Még ma este el kell hagynom Versaillest!

Madame de Mirepoix halkan fölkiáltott. Aztán megértően bólintott s rózsás ajkait csücsörítette. Nemsokára pedig elmondta pillanatnyi gondolkodásának eredményét.

— Tehát a király megparancsolta önnek, hogy azonnal hagyja el Versaillest... Ön pedig egyszerűen nem fogja ezt megtenni.

— De, mon Dieu! — kiáltotta meglepetéssel a marquise. — Mit lehet beszélni? Hiszen ez parancs!

Madame de Mirepoix megvetően rázta a fejét és energikus hangon ismételte:

— Ne törődjék vele!

Meglepte és fölzgatta e vakmerő tanács, Madame de Pompadour a legközelebbi székbe roskadt.

— De hogyan dacolhatnék a királlyal? — tanakodott habozva.

— Képzelje el a következményeket!

A rettenthetetlen hölgyecske most részletesen megmagyarázta, hogy mit gondol s beszédét élénk gesztusokkal s a legszeretetteljebb ravaszkodó mosollyal kísérte.

— Ó, ön úgy tehet, mintha elutazott volna. Küldjön el a kocsi-jában néhány ládát, néhány komornával. Osszon parancsokat jobbra-balra, keltse azt a látszatot, mintha teljesen a kiköltözés munkájába merült volna... de ne menjen el! Szavamra mondom önnek, a király egyáltalán nem kívánja az ön távozását. Csak kényszerítették rá, aggódóvá tették az a gondolat, hogy meg fog halni! Ó, még élénken emlékszem rá, hogyan és mit beszéltek az ágyánál d'Argenson és az egész jezsuita banda. Azt hiszik, hogyha egyszer önt elvették az utból, könnyebben tudják a királyt rábeszélteni, hogy (még ha egészséges lesz is) ne hívja önt vissza többé. S a számításuk nem is egészen hamis! Vous savez, les absents ont toujours tort! De ha felgyógyul és önt még itt találja — szavamra adom önnek, hogy egyáltalán nem fogja kellenetlenné találni!

Madame de Pompadour kérdően nézett bátyjára s kételkedve mondta:

— De tegyük föl, hogy a király meghal?

— Ah—h! — Az elnyújtott kiáltás nagyon hitetlenül hangzott s gyors vállvonogatás és ravasz szemhunyorgatás kísérte. — Ezzel az ön helyében nem gyötörném magamat tovább. Ágyban sem tudták volna tartani ennyi ideig, ha tisztelt barátai, a jezsuiták föl nem tállják ezt az együgyű mérgezési históriát. S ezt sem tudják holnapnál tovább elhiteni vele. Tudja, velem senki sem hitetheti el, hogy egyáltalán meg akarják gyilkolni. Egy zsebkéssel Képzelje el! Egyszerűen hihetetlen! És még hozzá, amikor a királyon köpeny és téli ruha volt! Nem, nem, ma chère, a döntést nem neki, hanem önnek szánták! — Tompította a hangját s titokzatosan fűzte hozzá: — Naturellement les Jesuites!

— Valóban, ezt gondolja? — kérdezte a marquise meglepődve.

— Gondolom, még pedig egész határozottan! Megpróbálták másodszor is eljátszatni azt a kis jelenetet, mely a király metzi betegsége alkalmával lejátszódott s addig dolgozták meg a királyt, míg tényleg aggodni kezdett lelki üdvösségéért, s elküldte önt, úgy, mint annakidején a Chateauroux-t. Hallgasson tanácsomra s maradjon.

Madame de Pompadour a tenyerébe csapott.

— Madame, önnek igaza van! Itt maradok!

Izgatottan fölugrott, a kis diplomatahoz szaladt s a világ legjobb barátjának nevezte.

— Oh, quel bonheur! Igen, ezt kell tennünk! Minden okosabb, mint hogy ma este elmenjen innen. S ez egyszer mégis csak meglátjuk, ki fog végül is diadalmaskodni, a jezsuiták-e, vagy a Pompadour?

Mikor ezeket mondta, megrázta, energikus kis öklét s akik hallották e mondást, később egynehány-szor visszaemlékezhetiek rá.

Elysee-Palota

(Katholikus Körben)

Ma 5, 7 és 9 órákor

CHANG

A dzsungel éposza

Jön

Jön

Heidelbergben vesztettem el a szívemet

Az ifjúság szerelem és költészet filmje kórus-sal és éneketekkel

* Szél zsákmánya — az Apollóban.

Saját érdeke, hogy megnézze

Mi is hát a házasság?

Hotel Viktoria

* A Világ bajnok mindent és mindenkit legyőz!

Mi újság?

Újabb vita a cseh parlamentben Szent-Gotthárdról és a csehek elnyomó iskolapolitikájáról

— Az Estilap eredeti távirata —

Prágából táviratozzák: A képviselőház folytatta a vitát a szent-gotthárdi incidens ügyében tett kormánynyilatkozat felett.

Hrusovszky (cseh nemzeti szocialista), Benes bizalmasa élesen támadta Tuka Bélát ismeretes autonomista agitációjáért és azt állította, hogy

Tuka nem is szlovák, hanem magyar és a magyarok érdekében dolgozik.

Erre éles közbekiáltások hangzottak el Tuka ellen.

A hangulat lecsendesedése után Knirsch (német nemzeti szocialista) szólalt fel. Lehetségesnek tartja, hogy Magyarországon a törvény betűje értelmében szabálytalanság történt, azonban magasabb erkölcsi szempontból véve

Csehszlovákia a kínai fegyverszállítás körül legalább is ilyen hibát követett el.

Azután élesen támadta a cseh kormányt a németekkel szemben folytatott elnyomó iskolapolitikájáért.

Hulla (csehszlovák agrárpárti), sürgeti, hogy a kisanlalt egységet erősítsék meg a békétlen szomszéd ellen.

Kalina arról beszél, hogy kétséges, hogy a nemzetek könnyen nyulnak kétségbeeseti fegyverekhez és

meg kell teremteni a kiegyensúlyozott igazi békét,

mert csak így lehet megmenteni Európát a fenyegető katasztrófától.

Dérier (csehszlovák szociáldemokrata) erősen támadta a kommunistákat, amiért a magyarokat pártolták. Követelte, hogy a koalíció zárja ki tagjai közül Tukát.

Az ülés ezzel véget ért.

Épületeket döntött le a vihar Londonban

Tízmillió tonna eső — tíz perc alatt

— Az Estilap eredeti távirata —

Londonból jelentik: Angliában tegnap valóságos itéletűdő dühöngött. Skóciában hetvenhat augo mérföldes sebességű szel pusztított. Lochleven magasságában, a tenger egyik zátonyán elmerült egy gőzös, amelynek legénysége szerencsésen megmenekült.

Londonban a vihar lefordított számos teherautót, rombadöntött sok épületet. London városa területére tíz perc alatt tízmillió tonna esővíz zúdult.

Szengali!

* Az Agnes leánykörnek 1928. január 29-én délután fél 5 órákor az Orsolya zárda nagytermében tartandó műkedvelő előadásának műsora. 1. A kosár. Jelenet. Irtá: Vojtkó Pál. Előadják: Kiss Böske és Hegedűs Kató. 2. Az álarcosbál. Vigjáték két felvonásban. Irtá: Györfy Erzsébet. Személyek: Magda, uri leány Bay Erzsébet, Kati, szobalány Tem Anna. Juli, szakácsné Kriskó Erzsébet, Miska, Kati testvére Daru Eszti, Klára, Magda testvére Zilahy Irma, Amália, Magda testvére Szabó Mária. Álarcosok: A leánykör tagjai. 3. Chopin: Valse. Zongorán játszik: Bencze Margit és Fröhlich Gizella. 4. Két népdal. Zongorán kíséri: Pál Klára.

* Ma utoljára! Mi is hát a házasság?

Az orvos, aki ölt

* Ne maradjon el a Heyman Szinkör mai műsoráról.

Heidelberg a legszebb filmoperett

Világ bajnok!

* Megijedtek a farkasok az autó kipuffogásától. Spalatóból jelentik: Tegnap este a Sebencéből hazatérő Tomasik nevű kereskedő autóját farkasok támadták meg. A sofőr megnyitotta a kipuffogót, mire a farkasok rémülten elrohantak.

Heidelberg kórus-sal

* Háromszobás lakás központban fürdőszoba nélkül azonnal kiadó, 42.000 lej évi bér. Lelépés 5000 lej. Cím: Hegedűs Hirlapirodába kér.

Heidelberg énekszámokkal

* Minerva kereskedelmi iroda (ezelőtt Kultur és Kereskedelmi iroda), működése Str. Vlahuta (Szt. János)-utca 6. sz. alatt megkezdte. Kedvezményes és mozi, színház és fürdőjegyek csak az irodában kaphatók d. e. 9—1, d. 3—7-ig.

Világ bajnok!

Mi történt

a Carmen-cipőgyárban

Az egységes szakszervezetek is nyilatkoznak a munkáselbocsátásokról

A nagyközönség előtt ismeretes az a harc, amely a Carmen-cipőgyár igazgatósága és a gyárban dolgozó munkásság egy része között tört ki. A Carmen-cipőgyárnál több, mint háromszáz munkás dolgozik, ezeknek egyharmada az úgynevezett egységes szakszervezet felé tartozik, míg a munkásság többi része az amsterdami szervezetekbe van beíratva. Az igazgatóság kijelentése szerint

az egységes szakszervezetek hívei agitációt folytattak azért, hogy munkatársaikat is a saját szervezetükbe való belépésre bírják.

A felidéződött konfliktus miatt az egységes szakszervezetek hívei leállították a munkát s ezeket az igazgatóság kizárta.

Ismeretes már a Carmen-cipőgyár igazgatóságának az állásfoglalása ebben az ügyben. Most az egységes szakszervezetek juttattak el hozzánk nyilatkozatukat. Ebben a nyilatkozatban azt mondják, hogy a kollektív a gyár vezetősége robbantotta ki azzal, hogy

elbocsátott két olyan munkást, akik nem akartak az amsterdamiak szervezetébe belépni.

Kijelentik, hogy az ő részükről agitáció egyáltalában nem folyt és szerintük elmélyítette a konfliktust az az esemény, hogy az igazgatóság nem fogadta a munkásság egy delegációját. Különben, — folytatják nyilatkozatában az egységesek, — ők a maguk részéről is azon voltak, hogy a mai gazdasági helyzetben még átmenetileg se fokozzák az amúgy is súlyos munkásellátást.

* Budapestre utazó olvasóinknak páratlan kedvezményt nyújt a Keleti-pályaudvarral szemben lévő, elsőrangú PARK-SZÁLLODA, amelyben a szobák árából 20 százalék, az éttermi árakból pedig 10 százalék engedményt ad. — igazolványt a kiadóhivatal ad mindazoknak az olvasóinknak, akik az Estilap tíz egymásután következő számát bemutatták. Egyben felhívjuk a PARK-Szállodának lapunknak más helyén olvasható szíves figyelemre méltó hirdetésére figyelmét.

Szenzációs!

Bárhoz megjelent kotta

legolcsóbb árban kizáróan nálunk kapható
HEGEDÜS
HIRLAPIRODA
zenemű-osztálya

Titulescu a szentgotthárdi ügyről tárgyalta Mussolinivel

Elmarad a kollektív lépés

Párisból jelentik: A kisan-tant diplomáciai lépése a szentgotthárdi ügyben még nem történt meg és pedig a román kormány magatartása miatt. — Ugyanis Titulescu külügyminiszter még vasárnap sürgönyözött San-Remóból, — ahol szabadságát tölti, — Bukarest-

be és kérte kormányát, hogy semmit se tegyen addig, míg ő személyesen nem tárgyal Mussolinivel.

Párisi diplomáciai körök értesülése szerint Titulescu tegnap már tárgyalta Mussolinivel a szentgotthárdi ügyben és valószínű, hogy a kisan-tant tervezett lépése a Nép-

szövetségnél vagy teljesen elmarad, vagy más formájú lesz. Nincs kizárva, hogy Románia, amelyet közvetlenül nem érdekel az affér, teljesen kikapcsolódjék a lépésből.

A francia kormány egyébként minisztertanácson foglalkozott az ügygel. Briand külügyminiszter ez alkalommal is régi álláspontját hangoztatta.

A váradai speciális adóbizottságokban a kereskedőknek fokozott érdekképviseletük lesz

A Kereskedelmi Csarnok tiltakozik az értékvám ellen

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok elnöki tanácsa tegnap este Farkas István elnöklése alatt ülést tartott, amelyen Plegmann Armin, Hitter Lajos, Grösz Géza, ifj. Deutsch Ignác, Kertsch László és Silbermann József vettek részt. Az ülés legfőképpen adóügyekkel foglalkozott. Fried János dr. főtitkár előterjesztette jelentését, amely szerint a Kereskedelmi Csarnok nevében sikerült a pénzügyigazgatóval megállapodásra jutnia, hogy

az úgynevezett speciális adóbizottságba a kereskedőket képviselő fagon kívül

még egy kereskedőt delegálnak, akinek szavazati joga nem lesz ugyan, de megadja a bizottság elé kerülő kereskedőkre vonatkozó összes információkat.

A Kereskedelmi Csarnok válaszmánya ezzel kapcsolatban külön is felhívja az összes kereskedőket, hogy a Csarnok titkári hivatala által körlevélben kért összes adatokat azonnal terjesszék be, hogy azokat a titkári hivatal feldolgozhassa és a konzultatívtagot a kellő információval ellássa. A válaszmánya egyébként tudomásul vette a titkári hivatal jelentését.

Ezután a városi taxák ügyét tárgyalták. Különösen a köveztvám kérdésére vonatkozólag voltak viták. A Kereskedelmi Csarnok gyanús megdöbbenéssel értesült arról, hogy a minisztérium az eddig jól bevált köveztvám rendszert el akarja törölni és az úgynevezett „advalorem” rendszert vezetni be, aminek a lényege az, hogy

minden behozott áru értéke után félszázalékos vám fizetendő

A Csarnok ezt a rendszert és különösen az összeg nagyságát valamint az adó kezelését annyira aggályosnak találja, hogy ezzel főképpen a nagykereskedők érdekeit veszélyeztetve látja. Elhatározták, hogy

a legenergiusabb módon tiltakozni fognak az újítás ellen, szükség esetén magánál a miniszternél is, de mindenekelőtt bevárják Egry Gergely dr. pol-

gármesternek Bukarestből való hazatérését, aki ebben az ügyben is eljár.

Több folyó ügy elintézése után az ülés véget ért.

Veszedelemes betörő-családot tett ártalmatlanná a rendőrség

Kiderült egy két hét előtt elkövetett betörés

Mintegy két hete annak, hogy ismeretlen tettesek feltörték és kifosztották Krausz Ignác, Victoriei (Kolozsvári) ut 70. szám alatti lakását. A rendőri nyomozás annakidején teljesen eredménytelen maradt. Hétfőn délelőtt aztán váratlan fordulat történt. Krausz Ignác, a károsult kereskedő a nagy piacon tartózkodott, amikor észrevette, hogy egy munkás külsejű asszony

a tőle lopott holmikat árulja.

Krausz odament Szűcs János rendőrhöz, akivel aztán a gyanúsított nőt bekísérték a váradvelencei kapitányságra. Itt aztán hamarosan megállapították, hogy az ille-

tő Brinzás Györgyné, aki két mostohaivérével Stocker Bálinttal és Lajossal együtt már régen működik és számtalan betörést követett el. Behozták a Stocker-fiukat is a rendőrségre és közben Brinzásék lakásán házkutatást tartottak. A házkutatás során

tömerdek, lopásból és betörésből származó holmit foglalt le a rendőrség.

Bár Brinzásné és társai mindent bevallottak, a rendőrségnek erős a gyanúja, hogy még számos más bűncselekmény is terheli felbuktat és ezért az ügyészségtől felhatalmazást kért további fogvatartásukra.

Hitvesgyilkosság az örökségért

— Az Estilap eredeti távirata —

Egerből jelentik: Elrettentően szomorú gyilkosság történt tegnap Egerben. Egy Szabó Ignác nevű földműves, háza pincéjében repavágó késsel megölte feleségét, — akihe négyszer beleszúrta. Szabó Ignác a hitvesgyilkosság után önként jelentkezett a rendőrségen, ahol letartóztatták.

A gyilkosság előzményeül az szolgált, hogy Szabó felesége egy szőlőt örökölt. A földműves kérte az asszonyt, hogy szőlőjét irassa át az ő nevére. Emiatt sok veszekedésük volt egymással. A veszekedések

déseket még pletykák is fűtötték. Szabó tegnap lehívta a pincébe feleségét és élénk szemrehányások után

előrántotta a repavágókést és az asszony mellébe dőlt.

Az első szúrás után Szabóné rémülten kiabálni kezdett:

— Ne bánts, odaadom a szőlőt!

— Már késő! Felelte Szabó és még háromszor dőlt bele a kést a súlyosan megsebesített feleségébe. Szabó Ignác né már menthetetlen volt, még a pincében kiszendvedt.

Ötévi fegyházat kapott a dévaványai orvos gyilkosa

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről jelentik: A szolnoki törvényszék kihirdette az ítéletet a Breyer Imre dr. dévaványai orvos megölésével vádolt Csailós Etel perében. Erős felindulásban

elkövetett szándékos emberölésért ötévi fegyházra és tízévi hivatalvesztésre ítélték a leányt, aki az ítéletet zokogva fogadta.

Nagyvárad heroldjai

délharangszó után megjelennek az utcákon. Kedves, pozsgás, friss gyerekek, komoly, sürgő dolgos férfiak, asszonyok és a házak során villamos dübörgését és autók szirénabugását áttöri a hangjuk:

— Nagyvárad Estilap! Szenzációs az Estilap!

Mint amikor a vár bástyáin megzendül a heroldos kürtje és jelentették a kedves vendéget.

Az Estilap belenőtt a város zúgó, forró életébe, egy hangszó, egy színfolt, egy ütem, amely hozzátartozik Várad fiziognómiájához, s a város lelkéhez.

— Szenzációs az Estilap!

Egy népszerű mondat, ami a szállóigék erejét kapta a közönség szeretetében. Ezt a szeretetet mindennap újra és újra igyekszünk minden képességünkkel meghódítani.

Az Estilap, mely Erdélyben elsőnek, legkorábban közli

megjelenése ideje folytán és nagyszerű információs összeköttetéseinél fogva a nagy eseményeket, méltán szolgált rá pontosságával, frissességével, megbízhatóságával a közönség mindig fokozódó, szimpatikus érdeklődésére.

Bárha hirszolgálatunkat óriási áldozattal ujjáépítve,

Bukaresten és Budapesten kívül Bécsben, Párisban és Genfben

külön tudósító irodát szerveztünk.

az Estilap a legolcsóbb politikai napilap, mert egy példány ára ezentúl is 3 lei.

Lapunkat rendkívüli elterjedtsége, az a szerencsés körülmény, hogy Váradon a déli órákban mindenki olvassa és már délután Bihar megye kis városaiban és községeiben is a közönséghez jut, ez a népszerűség teszi legalkalmasabbá hirdetések közlésére az Estilapot.

Az összes

Műszaki könyvek

megérkeztek és kaphatók
Hegedűs Hírlapiroda
könyvoszlályaiban

Horváth: A rádió amatőr kézikönyve	176.—
Kellner: Elektrotechnika I—II	222.—
Mihály: Az automobil	258.—
" A motorkerékpár	150.—
Diószeghy: Fatachnologia	150.—
Clementis: A bádógosság	90.—

Vidéki rendeléseket utánvét vagy a pénz előzetes beküldése mellett intézzük el.

Soppenfeld Adolf-nyomda r. t.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

NYUSZITÓL nrá egy hete semmi hír, mi történt? Én jól vagyok, csak nagyon egyedül vagyok, mindenki távol, Miklós jön néha. — Többször küldj hírt Magadról. — Csókol Etvasz. 66

HÁZASSÁG

SZÉP barna leány férjhez menne intelligens férfihez, akinek nem pénzre, hanem kedves megértő feleségre van szüksége. „Itt a farsang” jelígre a kiadóba. 55

LAKÁS

URIEMBERNEK központban butorozott szoba, fürdőszoba használatával, esetleg teljes állással azonnal kiadó. Cím: Hegedűs hírlapirodába kérek. 13

BUTOROZOTT utcai szoba fürdőszobával azonnalra kiadó. Antik szalngarnitúrákat, régiségeket veszek. Mindennemű szönyegjavításokat legjutányosabban vállalkozok. Balla szönyegjavító intézet, Károly herceg (Szilágyi Dezső) utca 29.

TÖBB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnalra, fűtés és világítással együtt, havi 1500 leiért kiadó. Bővebbet a „Metropol” szálloda portásánál. 3950

ALKALMAZÁS

TISZTESSÉGES főző mindenest elsejére felveszek. Jelentkezhet délelőtt 10-től délután 4-ig. Faragó, Moldova (Kálvária) utca 20. 30

JOBB mindenest vagy szobalányt keresek azonnalra. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 10. földszint balra 15. 17

INTELLIGENS emberek havi 12.000 lei minden különösebb szakismeret nélkül megkereshetnek. Cím a kiadóban. 3793-44

MINDENES főzőnőt keresek azonnalra. Jelentkezni délután 3—4 óra között. Hollós, Samuil Micu Klein (Szabadság) utca 8. 56

GYORS- és gépirónót keresek, némi román nyelvtudással. Somo gyi ügyvéd, Mária Lirálné (Bémer) tér 1. 62

JOBB leány, ki főzni tud, helyet keres. Cím: Hegedűs hírlapirodába kér. 53

TAKARITÓNO felvétetik. I. C. Bratianu (Szaniszló) utca 13. 60

DEUTSCHES Fräulein wird gesucht. Adresse in Hegedűs hírlapiroda. 61

VIDÉKI izr. leány gyermekek mellé ajánlkozik. Cím a kiadóban. 58

KÖZÉPKORU német urinó, gyermekek mellé ajánlkozik február elsején. „Lelkiismeretes nevelőnő” jelígre kérek a kiadóba. 64

FÉNYKÉPESZ segédet, ki a laboratoriumi munkában is jártassággal bír keresek. Dajkovits, Szapala. 54

ÜGYES izraelita 16—18 éves kisegítő fiút fölvesz Janovits bodega. 65

ADÁS-VÉTEL

BETEGAGYHOZ, olvasó asztalt megvételre keresek. Cím: Hegedűs hírlapirodában. 35

AMBRUS Zoltán: Midás király című könyvét megvételre keresem. Cím: Hegedűs hírlapirodában. 28

ALIG használt, divatos zsorsett crepdechien ruhák, kabátok, cipők, eladók. Rimanóczy-utca 7. II. emelet. 40

LEGFINOMABB higiénikusan aszalt szilva kilogrammonként 35 leiért kapható. Szabó házmester-nél, Alexandri (Teleki) utca 3. 59

ANTIK és jó márkájú képet sürgősen veszik. Sterberg régiségkereskedő. 57

NŐI bunda, jó karban jutányosan eladó. Klein Testvérek férfi szabók, Színház-utca 4. 63

Mindenféle festést vállalkozok. Előnyomdák részére sablont készítek. Str. Caragiale (Nyárfa)-u. 8.

Ne vegyen butort,

miig meg nem tekinti raktárainkat

Allandóan raktáron: Tele és féltele hálószobák, festett hálószobák és konyhák, leány és gyermekszobák, ebédlők, mátracok, hencserek, sodronyágybetétek stb. stb.

Legolcsóbb árak. Kedvező úte est feltételek.

Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-utca 10.

Telefon: 708

Telefon: 708

Olcsó tűzifa

Jó minőségű hasábos fa köbméterenkint 300 Lei

valamint aprított fa métermázsánként 100 Lei

SYLVANIA tűzifa és széntelep Horia (Báthory)-utca 26.

Fűtőszén, koks, kovács-szén és fa-szén csomagolva és ömlesztve állandóan raktáron

Telefon: 708

278

Telefon: 708

PÉNZKOLCSON

PÉNZKOLCSONT nyújt azei le. dezetre egyezer leitől kezdődőleg Háztulajdonosok Bankja, Delav. rancea (Ritoók Zsigmond)-utca 2. 3709

Figyelem!

Raktáron levő hálók, ebédlők, szalngarnitúrák, hencserek, hajlított butorok minden elfogadható árban elárussítatnak

Hartstein Jenő

butorraktár

General Moşoiu (Kert)-u. 1. szám. 280

Eladó a Calea Dorobanţilor (Rulikovszky-ut legszébb emeletes villája két nagy ötszobás minden uri komforttal felszerelt lakással, amelyből az egyik átadható, autogarageval és házmesterlakással, gyönyörű fásított udvarral. — Továbbá villamos megállóhelytől 2 percrenyire kétszobás ház és szőlőparcellák házhelyeknek szép gyümölcsösökkel, előnyös fizetési feltételekkel. Ezen ingatlanokat elcserélném esetleg jömeneteli üzlettel vagy curens-áruval. Cím a kiadóban. 262

Gazdálkodónak alkalmas

háaz gyönyörű lakással, nagy kerttel, igen jó helyen, sürgősen eladó. — Házak már 50.000 leitől. — 2—3—4—5 szobás lakásokat keresek azonnalra vagy májusra.

„Ardeal-iroda” Főposta mellett 107-2

Budapestre utazik?

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szoba-árainkból,

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból. (Kitűnő házi konyha)

5 pengőt megtakarít,

autótaxi költséget, mert gyalog átléphet 1 perc alatt a pályaudvarról

Ölthon érzi magát

jól fűtött szobáinkban.

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg.

Saját érdeke

ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg

GRAND HOTEL

PARK

NAGYSZÁLLODA

BUDAPEST

VIII., Baross-tér 10.

a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben.